

Hvordan betænker jeg

Martinus Institut

i mit testamente?

1. Indledning

Denne brochure fortæller om, hvordan du kan betænke Martinus Institut i dit testamente. Du er altid velkommen til at kontakte os, hvis du har brug for mere information. Se hvem du kan kontakte sidst i brochuren.

Du kan læse om følgende emner:

Hvad bruges arvemidlerne til?
 Hvorfor bør man oprette testamente?
 Hvordan oprettes et testamente?
 Eksempel på udformning af et testamente
 Juridisk bistand
 De almindeligste arveregler
 Arveafgift (boafgift)
 Spørgsmål om bisættelse
 Hvordan behandles arvesager på Instituttet?
 Få yderligere information

2. Hvad bruger Instituttet arv og gaver til?

De arve- og gavemidler, vi modtager, udgør det bærende grundlag for Instituttets arbejde. De sikrer, at vi år efter år kan videreføre de mange aktiviteter både i Martinus Center, Klint, og på Instituttet på Frederiksberg. Midlerne bidrager til løsningen af en lang række løbende opgaver såsom bogudgivelser i ind- og udland, oversættelser, oplysning, undervisning, digitalisering af værkerne, bygningsvedligehold, fornyelse af inventar og installationer osv. Hertil kommer de fremtidsrettede investeringer til renovering og udbygning af Instituttets ejendomme - i de år, hvor midlerne også rækker til det. Hovedvægten ligger her på kursuscentret i Klint, hvor der er et stort behov for fornyelser, ikke mindst i forbindelse med de ældre studielokaler, værelser og sommerhuse. På vores hjemmeside kan du se en oversigt over økonomien for Instituttets to fonde.

3. Hvorfor bør man oprette testamente?

Ved at oprette testamente sikrer man sig, at ens efterladte værdier og ejendele fordeles netop på den måde, man selv ønsker det.

Hvis man ikke har oprettet testamente, bliver arven automatisk fordelt til de efterladte efter arvelovens regler. Det vil sige, at det - afhængig af ens familiesituation - er ægtefælle, børn eller slægtninge, der får hele arven. Hvis der ikke findes arvinger, går arven automatisk til staten. Se nærmere om de konkrete regler nedenfor.

Hvis du ønsker, at arven skal komme andre til gode, det være sig Martinus Institut, andre velgørende formål eller personer uden for familien, er det derfor nødvendigt, at du opretter testamente.

Ved at betænke en fond som Instituttets almennyttige fond *Martinus Idealfond*, opnår man, at arven går ubeskåret til vores arbejde, fordi fonden er fritaget for at betale arveafgift, som ellers udgør ca. 36 %.

Erfaringerne viser, at de efterladte værdier i ganske mange tilfælde ikke kommer til at tilgodese de formål, som den afdøde havde tænkt sig. Årsagen kan være, at der ikke foreligger gyldigt testamente - men det kan også spille ind, at familie- og samlivsforhold har ændret sig, eller man ikke har været opmærksom på de seneste ændringer i arvereglerne. Der kom f.eks. en stor ændring i 2008.

4. Hvordan oprettes et testamente?

I de fleste tilfælde er det ret enkelt at oprette et testamente. Loven stiller nogle få, men til gengæld vigtige regler for, hvordan testamentet skal udformes og registreres. Det gælder om at sikre sig, at det er entydigt og retsgyldigt. Derfor anbefaler vi, at du får juridisk bistand.

Hvis du ønsker at betænke Martinus Institut i dit testamente, hjælper vi gerne med at få det oprettet eller ændret. Du kan få bistand fra cand. jur. Trine Möller, som frivilligt hjælper os med juridiske spørgsmål. Hvis der er behov for det, inddrager vi også gerne en advokat – eller du kan benytte din egen advokat. Tag blot en kontakt til Instituttet, så hjælper vi med at få det afklaret.

Vi viser nedenfor et eksempel på et meget enkelt testamente til fordel for Martinus Institut. Eksemplet er fra en ugift person uden livsarvinger. I de tilfælde, hvor der findes ægtefælle, familie eller andre arvinger, skal der naturligvis tages højde for det i testamentet. Det får du hjælp til via den juridiske rådgivning.

Vi anbefaler, som vist i eksemplet, at der ved arv til Martinus Institut altid tilføjes følgende særlige erklæring i testamentet:

" Med henvisning til fondslovens § 9 erklærer jeg, at arven skal bruges til uddelinger fra Martinus Idealfond, idet jeg ønsker, at midlerne bliver brugt direkte til de formål, fonden arbejder for, og ikke tillægges fondens bundne kapital."

Denne erklæring er til stor hjælp, når Instituttet modtager arv, fordi midlerne så direkte kan uddeles til aktiviteter inden for fondens formål. Hvis testamentet ikke har en sådan erklæring, overgår midlerne i henhold til fondsreglerne til Martinus Idealfonds "bundne kapital", hvilket betyder, at pengene tillægges egenkapitalen frem for at blive brugt som uddelinger til aktiviteter indenfor fondens formål. Instituttet vil i sådanne tilfælde være nødt til at følge den ret komplicerede og tidkrævende procedure med at ansøge om at få pengene frigivet til de nævnte formål.

Hvis du allerede har oprettet testamente og ikke ønsker andre ændringer, kan erklæringen let tilføjes ved, at du henvender dig til det lokale dommerkontor og får oprettet det, der kaldes for en kodicil til det oprindelige testamente, hvori erklæringen angives.

5. Eksempel på testamente for en ugift person uden livsarvinger

Testamente (eksempel)

Opretter: (navn og adresse)

Undertegnede (navn, adresse, CPR-nummer), som ikke tidligere har oprettet testamente, opretter herved følgende testamente:

§ 1

Jeg er ugift og efterlader mig ikke livsarvinger.

§ 2

Når jeg afgår ved døden, uden at der efterlades andet testamente, ønsker jeg, at alt hvad jeg efterlader mig skal arves af den almennyttige fond:

Martinus Idealfond, Mariendalsvej 94-96, 2000 Frederiksberg.

Med henvisning til fondslovens § 9 erklærer jeg, at arven skal bruges til uddelinger fra Martinus Idealfond, idet jeg ønsker, at midlerne bliver brugt direkte til de formål, fonden arbejder for, og ikke tillægges fondens bundne kapital.

§ 3

Jeg ønsker, at behandlingen af mit efterladte bo finder sted under medvirken af en person, som Martinus Idealfond (tlf. 38 34 62 80) udpeger hertil.

§ 4

Dette testamente underskriver jeg hos notaren i to enslydende eksemplarer, hvoraf det ene begæres opbevaret i notarialarkivet, således at en afskrift deraf skal have samme gyldighed som originalen.

(Dato og underskrift)

Notartestamente

Det viste eksempel er oprettet som et "notartestamente". Det vil sige, at det indleveres til "notaren", som du finder på notarialkontoret ved det lokale dommerkontor. Det skal udfærdiges i to eksemplarer på en særlig formular (det hjælper enten vi eller advokaten med). Ved indleveringen skal du vise legitimation med foto og cpr-nummer og derefter underskrive testamentet i notarens påsyn (det må ikke være underskrevet på forhånd). Der betales et gebyr, som pt. er på 300 kr. Notaren sørger for, at testamentet bliver registreret i Centralregistret for Testamenter, og derved sikrer man sig, at dets indhold er gældende, også selvom ens eget eksemplar måtte være forsvundet. Er man ikke selv i stand til at møde op på notarialkontoret, kan det aftales, at notaren kommer på besøg i ens hjem, så testamentet underskrives der. Det kan også lade sig gøre at oprette et såkaldt "vidnetestamente". Det er et dokument, man selv udfærdiger og underskriver sammen med to vitterlighedsvidner. Men der stilles ret store krav for at sikre gyldigheden af et sådant vidnetestamente. Derfor anbefaler vi, at der i stedet oprettes et notartestamente.

6. Juridisk bistand

Hvis du har besluttet dig for eller overvejer at betænke Martinus Institut i dit testamente, anbefaler vi som nævnt, at du får den nødvendige juridiske rådgivning. Du kan kontakte os på Instituttet eller henvende dig til en advokat.

Det vil være en fordel, hvis du på forhånd har afklaret dine ønsker til fordeling af arven og har dannet dig et indtryk af de mest almindelige arveregler. Du kan læse mere herom i det følgende.

Der er bl.a. brug for følgende oplysninger:

- Foreligger der et tidligere testamente? Hvis ja, husk da at tage det med.
- Oplysninger om man er/har været gift, har børn eller om man eventuelt sidder i uskiftet bo.
- Hvordan ønsker man arven fordelt?
- Er der foreninger/velgørende formål, som man ønsker at tilgodese?

Hvis du ejer større værdier f.eks. i form af fast ejendom, landbrug, skov eller naturområder, kan der være behov for, at du også rådfører sig med din revisor for at få et overblik over karakteren og størrelsen af din formue.

Man kan i øvrigt få god vejledning om oprettelse af testamente flere steder på internettet. Som eksempel kan nævnes Ældresagens hjemmeside www.aeldresagen.dk, hvor man skal klikke på rubrikken: Mit testamente.

7. De almindeligste arveregler

Vi omtaler her nogle af de mest almindelige regler i arveloven. Det skal kun betragtes som vejledende oplysninger. Advokaten kan hjælpe med at afklare de konkrete og detaljerede spørgsmål.

Arveregler ved testamente

Når man opretter et testamente gælder bl.a. følgende regler:

- 1) Hvis man ikke er gift og ikke har børn eller andre livsarvinger^{*)} er det ret enkelt. Så kan man frit testamentere alt hvad man ejer til personer og formål, som man selv vælger. Det ovenfor viste eksempel på et testamente følger dette princip.
- 2) Hvis man er gift og har børn eller andre livsarvinger, kan man via testamentet bestemme, hvor stor en andel ægtefælle og livsarvinger hver især skal arve, og hvor meget der evt. skal gå til andre formål. Minimumskravet er, at ægtefælle og børn tilsammen skal sikres en tvangsarv på ¼ af det, man ejer. Man kan altså højst testamentere ¾ til andre end ægtefællen og børnene.

Hvis ægtefællerne har almindeligt formuefællesskab, betyder det, at den efterlevende

ægtefælle forlods ejer halvdelen af det fælles bo. Det er altså kun $\frac{3}{4}$ af ens egen halvdel af boet, man kan disponere over via testamentet. Der gælder i øvrigt den særlige regel, at man uanset tvangsarv kan begrænse arven til det enkelte barn til max. 1 mio. kr.

- 3) Ugifte samlevende og deres børn arver kun hinanden, hvis der er oprettet testamente. Der findes særlige regler, hvorefter ugifte samlevende via et såkaldt udvidet testamente kan arve hinanden, som om de var ægtefæller.

^{*)} Ved livsarvinger forstås ens egne børn (herunder adopterede børn), børnebørn, oldebørn mv. men ikke ægtefællens evt. særbørn.

Arveregler uden testamente

Har man ikke oprettet testamente, er der i loven en række regler for, hvem der får arven.

- 1) Hvis man var gift og ikke havde børn eller andre livsarvinger, arver ægtefællen automatisk det hele.
- 2) Hvis man var gift og havde børn, arver ægtefællen automatisk halvdelen, og børnene den anden halvdel med en lige andel til hver. I mange tilfælde kan ægtefællen beslutte at sidde i "uskiftet bo", dvs. at børnenes arveandel først udbetales, når ægtefællen ønsker det eller selv afgår ved døden. Vilkårene herfor bør dog altid undersøges nøje.
- 3) Hvis man ikke var gift og ikke havde børn går arven automatisk til andre slægtninge. Rækkefølgen er her følgende: A) Afdødes forældre arver det hele. B) Hvis ingen af forældrene lever, går arveretten videre til afdødes søskende. C) Hvis de heller ikke lever, går den videre til søskendes børn. De næste i arverækkefølgen er D) bedsteforældre og E) morbrødre/mostre og farbrødre/fastre. Kusiner og fætre arver derimod ikke, medmindre de betænkes i et testamente.
- 4) Ugifte samlevende arver heller ikke hinanden, medmindre der er oprettet testamente. Det samme gælder fraskilte og fraseparerede ægtefæller.
- 5) Hvis der ikke findes nogen arvinger efter de nævnte regler, går arven automatisk til staten.

^{*)} Ved livsarvinger forstås ens egne børn (herunder adopterede børn), børnebørn, oldebørn mv. men ikke ægtefællens evt. særbørn.

Vi skal understrege igen, at disse oplysninger kun kan bruges vejledende. Der findes en lang række detaljerede bestemmelser, som advokaten kan hjælpe med at afklare.

8. Arveafgift (boafgift)

Når der udbetales arv, skal der i nogle tilfælde fratrækkes en boafgift til staten. Denne afgift beregnes ikke blot af boets værdi men også af evt. forsikringer, som udbetales uden om boet. Det kan være nyttigt også at have disse afgifter med i overvejelserne, når man opretter sit testamente.

Reglerne er følgende:

1. En ægtefælle er helt fritaget for at betale boafgift.
Det samme gælder en lang række almennyttige fonde og institutioner, herunder Martinus Idealfond.
2. Livsarvinger (dvs., børn, børnebørn osv.) samt forældre og en person, der har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år, betaler en boafgift på 15%. Der fratrækkes dog først et bundfradrag, som i 2009 udgør 264.100 kr. Bundfradraget reguleres hvert år.

3. Alle andre arvinger betaler tillige en tillægsboafgift på 25 %. Det vil sige, at den samlede afgift med fradrag typisk vil udgøre omkring 36 % af det, der arves.

9. Spørgsmål om begravelse

Mange Martinus-interesserede har et særligt ønske om, at deres efterladte legeme behandles på en nænsom måde, som svarer til de principper, Martinus har beskrevet bl.a. i bogen Bisættelse. Det vigtigste princip er her, at legemet ikke udsættes for ligbrænding. Martinus Institut har udarbejdet en information om human begravelse, som kan læses og downloades her på hjemmesiden. Her findes også en erklæring om de personlige ønsker ved ens begravelse, som kan downloades og udfyldes. Denne erklæring bør bekendtgøres tydeligt for pårørende, nære venner og evt. et bedemandsfirma, som man ønsker skal tage sig af begravelsen. Man kan også godt skrive de vigtigste ønsker ind i sit testamente. Men da testamentet i nogle tilfælde først bliver åbnet nogen tid efter ens død, er det mere vigtigt, at ønskerne til begravelsen bekendtgøres tydeligt via den nævnte særlige erklæring.

Vi viser her et eksempel på, hvordan en Martinus-interesseret har angivet sine vigtigste ønsker for behandlingen af sit efterladte legeme:

Eksempel på kortfattet erklæring i forbindelse med begravelse

Jeg ønsker mit efterladte legeme behandlet efter den fremgangsmåde, der på det aktuelle tidspunkt anbefales af Martinus Institut som værende i god overensstemmelse med de principper, Martinus har beskrevet for næstekærlig behandling af lig. Jeg ønsker samtidig, at begravelsesudgifterne holdes på et rimeligt beskedent niveau. Jeg har i den forbindelse følgende særlige ønsker:

- 1) Jeg ønsker ikke ligbrænding.
- 2) Jeg ønsker ikke obduktion eller sektion, og jeg ønsker ikke at blive anvendt som transplantationsdonor.
- 3) Jeg ønsker, at mit legeme bliver balsameret ved anvendelse af formalin eller anden bedre metode, som måtte blive anbefalet af Martinus Institut.
- 4) Jeg ønsker, at mit balsamerede legeme bliver begravet i en langtidsholdbar kiste.

10. Hvordan behandles arvesager på Martinus Institut?

På Instituttet behandles arvesager af rådet, og vi får assistance af cand.jur. Trine Möller, som frivilligt hjælper med juridiske spørgsmål. I de tilfælde, hvor der er behov for yderligere juridisk bistand, herunder sager med privat skifte, inddrager vi et advokatfirma.

Vi modtager meddelelse om en arv enten fra skifteretten eller fra en advokat, som skifteretten har udpeget til at være bobestyrer. I de tilfælde, hvor Martinus Idealfond er ene- eller hovedarving, afklarer vi med skifteretten, om boet kan overdrages til privat skifte. Derved kan udgifterne til boets behandling reduceres.

Vi respekterer, at mange Martinus-interesserede ønsker fortrolighed om deres testamente og arveforhold. Derfor offentliggør vi ikke navne på de personer, der betænker Instituttet i deres testamente. Vi sørger også for, at oplysninger om testamente og arv behandles af betroede medarbejdere, der særligt tager sig af disse spørgsmål.

11. Få yderligere information

Du er altid velkommen til at kontakte os for at få rådgivning og yderligere information. Send mail til info@martinus.dk eller ring på telefon 38 34 62 80 (se telefontider nedenfor).

Bed om at få kontakt med en medarbejder, der tager sig af spørgsmål omkring testamenter og arv og evt. tillige spørgsmål om bisættelse.

Med venlig hilsen

Martinus Institut
Martinus Idealfond
Mariendalsvej 94-96
2000 Frederiksberg
info@martinus.dk, www.martinus.dk
Tlf. 38346280 (mandag-torsdag 13-16, fredag 9-12).